

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovvej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **M.D.-V., N., Ž.**, zast. JUDr. D.K., advokátom, N., N. proti žalovanému: **K.P., a.s., Š., B.**, o zaplatenie 4 914 277,70 Sk s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8.7.2009, č. k. 61 Cb 97/1999-263 v znení opravného uznesenia zo dňa 24.8.2009, č. k. 61 Cb 97/99-268, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8.7.2009, č. k. 61 Cb 97/1999-263 v znení opravného uznesenia zo dňa 24.8.2009, č. k. 61 Cb 97/1999-268 **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom súd žalobný návrh zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca sa žalobným návrhom domáhal zaplataenia sumy 4 914 277,70 Sk spolu s príslušenstvom, 17%-ným úrokom z omeškania za obdobie od 01.02.1999 do zaplataenia. Žalobca sa zaplataenia označenej sumy domáhal z titulu neuhradenia poistného zo vzniknutej poistnej udalosti - odcudzenia tovaru počas prepravy.

Súd z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca uzatvoril dňa 28.9.1998 so žalovaným Generálnu zmluvu o poistení zahraničnej prepravy. Predmetom poistenia bol tovar určený na medzinárodnú dopravu. Podľa čl. IV Evidencia zásielok a prihlášky do poistenia poistený bol povinný prihlásiť v poisťovni zásielky určené na prepravu s tým, že pre jednotlivé zásielky bol povinný vyhotoviť dvojmo prihlášku na poistenie s uvedením rozsahu a obsahu poisteného krytia. Podľa čl. I. bod 3 Generálna zmluva sa vzťahovala na všetky zásielky poistené podľa ods. 1, počínajúc prvým a končiac posledným dňom účinnosti zmluvy. V článku 10 Všeobecných podmienok si zmluvné strany dojednali plynutie poistnej lehoty tak, že poistenie začína v okamihu, v ktorom tovar opúšťa za účelom neodkladnej dopravy jeho doterajšie miesto uloženia v mieste odjazdu, trvá počas normálneho priebehu dopravy a končí podľa toho, ktorý z nasledujúcich prípadov nastane prv (taxatívne vymenované), okrem iného v okamihu, v ktorom je náklad dodaný do domu, skladu príjemcu, uvedeného v poistnej zmluve.

Žalobca prihláškou č. 1 zo dňa 11.12.1998 určil trasu, deň expedície, dobu poistenia prepravovaného tovaru 2 dni, hodnotu prepravovaného tovaru, čím preukazoval splnenie povinnosti podľa článku IV, bod 1.7 Generálnej zmluvy.

Po vzniku poistnej udalosti žalobca ju oznámil poisťovni K., a.s. so stručným popisom, bez uvedenia dátumu. Prepravu u spoločnosti I.T., s.r.o. zabezpečoval žalobca. V priebehu dokazovania sa zistilo, že vodič kamiónu miesto určenia nenašiel, preto zaparkoval vozidlo v areáli Č., a.s., H.. Dňa 13.12.1998, keď sa vrátil pre vozidlo, zistil, že toto sa v areáli nenachádza. Preto bolo začaté pátranie po vozidle a zásielke políciou ČR.

Podľa trestného spisu šetrenia českou políciou vodič kamiónu odstavil vo dvore areálu Č.H. dňa 11.12.1998 kamión s tovarom, pričom dňa 13.12.1998, keď sa vrátil do areálu, zistil, že vozidlo sa v areáli nenachádza. Z úradného záznamu polície ČR H. zo dňa 14.12.1998 (č. l. 50) je zrejmé, že k odcudzeniu kamiónu došlo dňa 13.12.1998, cca o 20.00 hod..

Uznesením zo dňa 26.11.1999 Polície ČR, Okresný úrad vyšetrovania H, vec odložil. Z vykonaného dokazovania mal zistené, že neznámy páchateľ predložil lístky od zaplateného parkovného z areálu Č., a.s., H.. Vozidlo naštartoval a odišiel s ním z areálu dňa 13.12.1998, cca o 20.00 hod. s tým, že vozidlo bolo dňa 14.12.1998 nájdené neďaleko diaľnice D., pri obci H., okres B., bez nákladu.

Listom zo dňa 09.03.1999 žalobca oznámil spoločnosti K. P., a.s., B., že v súlade § 524 - 530 Obč. zák. postúpil pohľadávku z titulu nezaplateného poistného na spoločnosť R.C., a.s., K., avšak spoločnosť R. oznámila žalobcovi dňa 08.06.1999, že od tejto zmluvy odstupuje. Následne žalobca oznámil poisťovni K., a.s., a to dňa 10.02.2000, že na základe uzatvorenej Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 09.06.1999, ktorá nadobudla účinnosť dňa 09.12.1999, ako postupca postúpil pohľadávku voči poisťovni, vzniknutú z titulu plnenia z poistnej zmluvy č. 661148225-2 na postupníka JUDr. D.K.,N., N..

Súd posúdil vec podľa § 788 a nasl. a § 524 ods. 1 a 2 Obč. zák.

Vychádzal z preukázanej skutočnosti, že tovar na prepravu bol poistený na dobu poistenia 2 dni v zmysle prihlášky č. 1 Generálnej zmluvy. Deň expedície tovaru bol nahlásený na deň 11.12.1998, o čom svedčí i záznam z polície a výpoveď svedka vodiča P.O., a taktiež prihláška č. 1 zo dňa 11.12.1998. Vzhľadom na to, že v priebehu označených 2 dní, t. j. 11.12.1998 a 12.12.1998 k odovzdaniu tovaru nedošlo, pretože miesto vodič neidentifikoval, ukončil prepravu odstavením vozidla ešte dňa 11.12.1998 v areáli Č., a.s., H.. Vozidlo spolu s nákladom bolo následne odcudzené. Žalobca v konaní nepreukázal, či vodič kontaktoval žalobcu za účelom oznámenia nemožnosti doručiť tovar s obdržaním ďalších pokynov s možnosťou návratu, prípadne, z akého dôvodu v priebehu dopravy odstavil vozidlo a až dňa 13.12.1998 sa do areálu pre vozidlo opäť vrátil.

Súd mal za to, že poistné plnenie sa na základe predložených listinných dôkazov ukončilo ku dňu 12.12.1998.

Žalovaný odmietol nahlásenú poistnú udalosť likvidovať preplatením poistného plnenia vzhľadom na to, že k odcudzeniu motorového vozidla došlo 13.12.1998, t. j. po uplynutí poistnej lehoty, ako aj z dôvodu, že motorové vozidlo bolo následne nájdené, avšak s pochybným obsahom tovaru. Žalovaný poukazoval najmä na to, že vzniknutá poistná udalosť už v čase odcudzenia nebola krytá poistením. Následne, po predložení oznámenia o postúpení pohľadávky, namietal nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu v konaní.

Na základe tohto súd uzavrel, že žalobca svoje právo na vyplatenie poistného z titulu ust. § 788 a nasl. Obč. zák. nepreukázal, pretože zo všeobecných podmienok a čl. I, II., IV., VII. uzatvorenej zmluvy vyplýva, že poistné plnenie sa vzťahuje na dobu prepravy

pri platnosti Generálnej zmluvy o poistení č. X. v zmysle prihlášky č. 1, žalobca prerušenie poistného v zmysle článku 10 bod 3 Všeobecných podmienok z podnetu poisteného nepreukázal, a preto súd v spojení s ust. § 524 - 530 Obč. zák. žalobný návrh zamietol. Vychádzal zo skutočnosti, že žalobca ako postupník listom zo dňa 10.02.2000 oznámil žalovanému, že postúpil pohľadávku na JUDr. D.K. s účinnosťou postúpenia od 09.12.1998. Oznámením o postúpení vzniknú právne účinky postúpenia aj voči dlžníkovi a jeho povinnosť plniť novému veriteľovi. Prípadná neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky nemá vplyv na právne postavenie dlžníka. Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby skúmal existenciu a platnosť zmluvy. Na základe uvedeného súd žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pričom vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný si ich náhradu neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie, resp. aby ho zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Pokiaľ súd I. stupňa oprel žalobu zamietajúci rozsudok o názor, že došlo k platnému a účinnému postúpeniu pohľadávky, namieta, že postúpiť pohľadávku možno len platnou a účinnou zmluvou, čo v rozhodovanom prípade nebolo, pretože ju JUDr. K. ako postupník nepodpísal. Právnym následkom tejto skutočnosti podľa neho je, že list zo dňa 3.2.2000, ktorým žalobca oznámil žalovanému údajné postúpenie svojej pohľadávky je právne irelevantný.

Čo do zániku poistného plnenia ako druhého dôvodu žaloby zamietnutie tvrdí, že v konaní sa nepreukázalo, že k odcudzeniu vozidla došlo dňa 13.12.1998. Tvrdí tiež, vychádzajúc z čl. 10 všeobecných poistných podmienok, že začiatok poistenia tovaru bol stanovený na okamih, v ktorom tovar opúšťa jeho miesto vloženia a končí v okamihu, v ktorom bol náklad dodaný do domu alebo skladu príjemcu uvedeného v poistnej zmluve. Namieta, že v prihláške poistenia tovaru pri medzinárodnej preprave s vyznačením dňa expedície do kolónky označenej ako doba poistenia vyznačil pracovník žalobcu dva dni na základe mylnej informácie pracovníka žalovaného, tejto údaj nemal podľa jeho mienky vplyv na posúdenie, že sa končí až po zložení z prepravného prostriedku.

Vo veci sa odvolal aj sám žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní doručenom súdu dňa 20.8.2009 uvádza, že nebol riadne poučený o možnosti podať opravný prostriedok. Namieta, že v priebehu konania nebol vyzvaný o zmene zákonného sudcu. V odvolaní doručenom dňa 14.9.2009 tvrdí,

že v prípade postúpenia pohľadávky by súd musel rozhodovať o podanom návrhu na zmenu účastníka konania samostatným uznesením. Z okolností, že súd vo veci konal, vyvodzuje, že jeho aktívnu legitimáciu nespochybnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie je dôvodné. Odvolací súd sa plne stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia súdom I. stupňa a v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia reaguje na námietky právneho zástupcu v odvolaní.

Pokiaľ žalobca spochybňuje, že právo na poistné plnenie skončilo už 12.12.1998, t. j. že poistná udalosť vzniknutá dňa 13.12.1998 nebola v čase odcudzenia krytá poistením a tvrdí, že dátum 13.12.1998 je len domnienkou a deň 12.12.1998 je v rozpore s čl. 10 Všeobecných poistných podmienok, ktorý stanoví začiatok poistenia tovaru na okamih, v ktorom tovar opúšťa miesto vloženia a končí v okamihu dodania tovaru do domu, je jeho názor nesprávny. Účastníci poistnej zmluvy totiž dojednali pre konkrétny prípad poistenia prepravovaného tovaru presný počet dní trvania poistenia časom 2 dni, pričom vychádzali zo skutočnosti, že tovar mal byť prepravovaný z oblasti T. na S. do miesta v blízkosti slovensko - moravských hraníc, teda poistená doba 2 dni bohato na prepravu stačila. V súlade s touto skutočnosťou a čl. IV generálnej zmluvy v prihláške k poistke zo dňa 11.12.1998 sa uvádza doba poistenia 2 dni a ako deň expedície 11.12.1998. Išlo teda o spresnenie v rámci zmluvy aj všeobecných poistných podmienok. Spochybňovanie dátumu odcudzenia tovaru dňa 13.12.1998 je nedôvodné, pretože tento čas sa uvádza v uznesení Polície ČR, Okresní úřad vyšetřování H. z 26.11.1999 (č l. 46).

Ani odvolateľova mienka, že nemožno považovať písomné oznámenie veriteľa dlžníkovi o tom, že svoju pohľadávku voči nemu postúpil, za prevod pohľadávky v prípade, že zmluva o postúpení je neplatná, nie je správna, nemá oporu v zákone. § 526 ods. 2 Obč. zák. výslovne ustanovuje, že ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že dlžník nielenže nemá povinnosť, ale dokonca ani právo zisťovať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. V komentári k ust. § 524 Obč. zák. upravujúcim postúpenie pohľadávky sa píše, že na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka, keďže zmena v osobe veriteľa sa netýka jeho oprávnení a povinností vyplývajúcich pre neho zo záväzku. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje ani to, aby dlžník o nej vedel.

S týmto doplnením odôvodnenia odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 10. februára 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová